

DICSŐ LÁSZLÓ

ELNÖK

INNOVATÍV ÖNKORMÁNYZATOK KLUBJA



# Kistelepülések és a digitalizáció

## *Alsómocsolád példáján keresztül*

Alsómocsolád 351 lelket számláló kistelepülés Baranya megye északi szegletében, a megyeszékhelytől, Pécstől légvonalban mintegy 25 km-re északra, a Mecsek hegység festői szépségű lankáin, az úgynevezett Hegyhát nagyföldrajzi tájegységben, dombokkal körülvéve keletről és tavakkal határolva nyugatról.

A községi önkormányzat munkáját megalakulása óta az igen aktív innovációs tevékenység jellemzi. Településmegújító, és egyéb innovatív tevékenységéért számos hazai és nemzetközi elismerésben részesült.

Alsómocsolád Község Önkormányzata az 1990-es évek második fele óta tudatosan építi ki azt a digitális rendszert, mely a település lakóinak életminőségét javítja, példát mutatva és ösztönözve az itt lakókat a modern technológiák befogadására.

Az Önkormányzat felismerte, hogy a digitalizáció a falunak nem egy szabadon választható területe. A digitalizáció rövid időn belül az élet valamennyi területét áthatja, nem az a kérdés, hogy részesei akarunk-e lenni a folyamatnak, hanem az, hogy milyen szerepünk lesz benne.

Mi is az a digitalizáció? Valaki egyszerűen így fogalmazott: „A digitalizáció röviden annyit jelent, hogy a fizikai világot leképezzük egy virtuális térben.”

Mára a digitalizált világ a kistelepülésen élők mindennapjait is meghatározza. A számítógépek mellett új, modern, intelligens eszközök „okos-telefon”, „okos-óra” jelennek meg folyamatosan. Számos szinte minden áru és szolgáltatás (pl. szállás, utazás, rendezvényekre jegyvásárlás) online is megvásárolható. Az információs társadalom szédületes sebességgel fejlődik. Csak azok tudják jól kihasználni lehetőségeit, akik rendszeresen használják ezeket az eszközöket és nem csak működésüket, hanem az eszközök használata által biztosított lehetőségeket és veszélyeket is ismerik.

A digitális transzformáció (DX) mely a társadalom és a gazdaság valamennyi ágában szinte napi változásokat idéz elő, alapjaiban változtatja meg az emberek hétköznapijait. Mit jelent a (DX) mindennapi életünkben? Olyan képességek elsajátítását, mely által tisztán technológiai alapokon képesek vagyunk megváltoztatni a gazdasági és társadalmi környezetükhöz fűződő szokásainkat és kapcsolatunkat.

Alsómocsoládon korán felismertük a releváns információkhoz való gyors és korszerű hozzáférés jelentőségét és 1997. július 5-én megnyitottuk a Teleházat, amelyet pályázaton

nyert 2 millió forint értékű eszközzel felszerelve adtuk át a település lakóinak. A Teleház – azóta már mint közhasznú kft. nyújtja szolgáltatásait a lakosság minden rétegének – élenjárta a digitalizációs ismeretek terjesztésében. A nem csak fiataloknak, de a felnőtt korosztálynak és a nyugdíjas korúaknak is szervezett, térítésmentesen igénybe vehető „Net-re-kész” programban mindenki, akit érdekelt megtanulhatta a számítógép működését és kezelését.

A Teleházban kifejlődő Integrált Közösségi Szolgáltató Tér folyamatosan és igény szerint nyújt digitális szolgáltatásokat az azt igénylőknek

Alsómocsoládon a Teleházban 2004-ben nyitotta meg az első e-magyarország pontot. Ezt követően 2006-2010 között a településen további két helyen, az Őszi-Fény Idősek Otthonában és az Alsómocsoládi Vendégház, és Konferencia Központban is üzemelt e-magyarország Pont. A szolgáltatások magas színvonalú nyújtása érdekében, már 2008-ban 6 munkatársunk szerzett e-Tanácsadói képzést a Pécsi Tudományegyetem Szekszárdon működő Illyés Gyula Főiskolai Karán.

A lakosság biztonságát szolgálja a térfigyelő kamera rendszer. A településen széles sávú internet, kábeltelevíziós szolgáltatás, és valamennyi szolgáltató által nyújtott távközlési szolgáltatás vétele biztosított.

Az Önkormányzatnak 2000 óta van honlapja, [<http://alsomocsolad.hu/>], amely többször átalakult az igényeknek megfelelően. Önálló honlapja van a gazdasági társaságainak és az intézményeinknek is.

2009-óta Facebook-on is elérhető<sup>1</sup> az önkormányzat. A digitalizáció a polgármesteri hivatal – jelenleg a Mágocsi Közös Önkormányzati Hivatal kirendeltsége – működését is segíti. 2006 óta intézményeink gazdálkodása a CT-ECOSTAT Integrált Gazdálkodási Rendszer támogatásával történik, de digitalizáltuk az ügyiratkezelést is. Az Önkormányzat térinformatikai rendszert működtet.<sup>2</sup>

Az intézmények és a gazdasági társaságok, valamint az Önkormányzat feladatainak összehangolása elektronikus naptár alkalmazásával történik.

<sup>1</sup> <https://www.facebook.com/alsomocsolad/?fref=ts>

<sup>2</sup> <http://gis.erda.hu/erda/html/projects/alsomocsolad/main.php>

Alsómocsoládon jelentős a hazai turizmus.<sup>3</sup> A vendégéjszakák száma évente hatezer felett van. A község még ismeretlenebbé és vonzóbbá tétele érdekében több olyan attrakción is van – pl. a737-es BOEING szimulátor, a Planetárium –, amely digitális technikával működik. A Kölyökfészek Erdei Iskolánkba érkező gyerekek interaktív táblák segítségével játszva tanulhatnak.

Az információs társadalom egyik legelterjedtebb meghatározása a technikai újításokat tartja a mai kor legfontosabb jellemzőjének. Az információs és kommunikációs eszközök folyamatosan fejlődnek és terjednek el. Alkalmazásuk lehetőségé vált a társadalom minden területén.

Két olyan falusétánk van 12-12 állomással, ahol a látogatók QR kód alkalmazásával tudhatnak meg többet az adott nevezetességet bemutató információkról.

A község 3D-s megjelenésben<sup>4</sup> is elérhető és a nevezetességeinkről 360 okos videó<sup>5</sup> is készült.

A fent felsoroltak a mindennapjainkban legfontosabbnak tartott „digitális elemeket” villantják fel.

Természetesen megállni nem lehet, ezért tovább gondolkodunk, miként segíthetné még hatékonyabban a kistérségek életét a digitalizáció.

2016. május 3-án kezdeményezésünkre egész napos műhelymunka keretében gondoltuk végig, hogyan jöhetnek létre ún. „Smart Village”-ek magyarul „Okos falvak” Magyarországon.

A „Smart Village” nem a „Smart City” lebutított változata, hanem olyan közösségi alapon szerveződő kezdeményezés, amely az információs technológiák adta lehetőségeket hivatott hasznosítani a vidéki térségekben. A kezdeményezés lényege a közösségi erőforrások összekapcsolása információs technológiai vívmányokkal. Megvalósulásának hozadéka,

hogy határokat bont a vidékiek számára sokszor nehezen átlátható a modern nagyvárosi világ, és a falusi életmód között. Eszközei révén segíti a demográfiai egyensúly kialakulását, a korábbi elöregedési és népességcsökkenési trendek pozitív irányba fordítását. A vidéki környezetben élők felruházása azzal a tudással, melynek révén a fejlesztéseket és új technológiai vívmányokat valóban kezelni tudják. Az okos falu olyan nyitott, együttműködő, és befogadó közösség, mely megmutatja a vidéki élet valódi értékeit és magasabb szinten újratemti a vidéki életformát.

Az „Okos falu” kényelmessé teszi a vidéki életet, időt, pénzt és feladatot spórol meg a falu lakóinak, csökkenti a távolságokat, növeli a lehetőségeket és ésszerűbbé teszi a meglévő erőforrások felhasználást.

Alsómocsolád Budaörsrel együtt alapító tagja a Budapesten a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége székházában 2016. december 12-én megalakult Digitális Jövő Települési Hálózatnak, mely a digitális jövő fogadásáért felelős okos, intelligens megoldásokat kereső települések és szolgáltatók együttműködését szorgalmazza. Olyan intelligens szolgáltatói megoldásokat keresünk, melyek a komplexebb életminőség, a hatékonyság az ökológiai és gazdasági fenntarthatóság eszközei lehetnek. Általuk megvalósulhat a fizikai, a digitális és a humán rendszerek hatékony integrációja nem csak az épített környezetben, de a szervezetekben is.

A digitális társadalom változásaira folyamatosan készülnünk kell. S hogy ez mennyire lehet sikeres? *Gerd Leonhard*, a világhírű svájci jövőkutató, író, tanácsadó így foglalta össze: „Az emberiség a következő két évtizedben minden bizonnyal többet változik majd, mint a megelőző három évszázadban. Kérdés, hogy egyáltalán képesek leszünk-e ezt az exponenciális követni, hiszen az ember mégiscsak lineáris lény.”

<sup>3</sup> <http://turizmus.alsomocsolad.hu/>

<sup>4</sup> <https://www.youtube.com/watch?v=OvN1vJZKwuc&feature=youtu.be>

<sup>5</sup> <https://www.youtube.com/watch?v=7PpJOVU-N8o>